

Portretfilm Shewit Tekle - Research

(Lau Hopmans, versie 8sept2019)

1. Artikel Krant (Tubantia Anne Velthausz 26-10-2018)

Joost Lefferts van de JP van de Bentstichting met Johannes Asafaw (rechts) en Shewit Tekle. © Reinier van Willigen

Shewit helpt Johannes om in Hengelo te wennen

HENGELO - Jonge Eritreeërs in Hengelo voelen zich alleen en hebben heimwee. Ze krijgen nu een ontmoetingsplek en morele steun.

De ontmoeting is hartverwarmend: Johannes Asafaw (28) en Shewit Tekle (19) vliegen elkaar in de armen en slaan elkaar langdurig op de schouders. „Zo doen wij dat altijd als wij elkaar zien”, vertellen ze met een grote glimlach.

Gevlucht

Johannes en Shewit behoren tot de groep van dertig Eritreeërs die in Hengelo wonen. Het zijn voornamelijk jonge mannen en enkele jonge vrouwen die gevlucht zijn voor het dictatoriale bewind in Eritrea. De meesten hebben grote moeite om te wennen aan de Nederlandse cultuur. Ze spreken de taal nog niet, hebben weinig levenservaring en missen hun familie.

Een nieuw initiatief van de gemeente Hengelo moet daar verandering in brengen. De JP van den Bent stichting is ingehuurd om de Eritrese jongeren individueel te ondersteunen. Bovendien komt er een ontmoetingscentrum.

Bij de baptisten

De Eritreeërs mogen gebruikmaken van de locatie Het Venster van de Baptistengemeente Hengelo, aan de Oldenzaalsestraat. „Op 1 november mogen we een avond proefdraaien”, zegt Joost Lefferts, die de jongeren namens de JP van der Bent Stichting begeleidt. „Bedoeling is dat de Eritreeërs vijf dagdelen in de week bij elkaar komen voor groepsactiviteiten, taallessen en koffieavonden, onder begeleiding van vrijwilligers.”

Heimwee

Johannes kijkt er naar uit, vertelt hij. Hij zit veel alleen op zijn kamer te piekeren en heeft last van heimwee. Hij droomt van een mooi leven met een baan. Het liefst wil hij meubelmaker worden, net zoals zijn vader en opa. Joost gaat hem helpen bij het vinden van vrijwilligerswerk. „Maar eerst moet ik beter Nederlands leren praten”, vertelt hij.

Gelukkig worden

Johannes kijkt een beetje jaloers naar zijn vriend Shewit. Die heeft zijn nieuwe leven in Hengelo al goed op de rails. Shewit spreekt de taal goed en volgt de opleiding zorg en welzijn aan het roc. Hij loopt stage op een basisschool en heeft een bijbaan bij de Action. Shewit wil Johannes graag helpen om de taal beter te leren spreken, zegt hij spontaan. „Dan pas kun je hier gelukkig worden.”

Hulpverlener Lefferts hoort het glimlachend aan. „Dit is nou precies de bedoeling van het nieuwe project: we willen dat de Hengelose Eritreeërs die zich al goed redden de anderen op weg helpen.”

Alles is anders

Met deze bijzondere steun voor de statushouders uit Eritrea door de JP van den Bent Stichting en Menthol volgt Hengelo de richtlijnen van het Kennisplatform Integratie en Samenleving (KIS). Volgens het KIS is er geen groep vluchtelingen die verder afstaat van de Nederlandse samenleving dan de Eritreeërs. Vrijwel álles in hun land is anders. Zonder goede begeleiding dreigen ze de aansluiting met het leven in Nederland te missen.

Gevaarlijk

Shewit was nog maar 17 toen hij ruim twee jaar geleden vluchtte uit Eritrea, het land dat ook wel het Noord-Korea van Afrika wordt genoemd. „Het regiem is streng. Het leven is er gevaarlijk. De mensen daar zijn arm en bang”, vertelt hij. „Hoe erg het daar is het, merkte ik pas toen ik in Nederland was. Hier kun je gewoon kiezen welke opleiding je wilt volgen en welk werk je wilt gaan doen. Je mag gewoon zeggen wat je denkt. In Eritrea ga je daarvoor de gevangenis in.”

De gezichten van Johannes en Shewit betrekken als ze vertellen over hun vlucht. Ze zijn een jaar onderweg geweest. Waar ze terecht zouden komen, wisten ze niet. „We konden alleen maar bidden dat we zouden overleven,” zegt Shewit.

Urenlang lopen

Hij vluchtte samen met vijf jongens uit zijn dorp. „We moesten lopen en lopen. Urenlang. Steeds moest je opletten of de soldaten je niet zagen. Die schieten je dood. We gingen 's nachts de grens over. Daarna moesten we weer verder lopen naar Soedan. Vier dagen achter elkaar - geen eten, geen drinken. We gingen met een vrachtauto de grens over naar Libië. Er konden maar tien mensen in, maar wij waren met 27. Ze bonden ons met touwen aan elkaar vast. En toen zijn we met de boot over de Middellandse zee gegaan, naar Italië. Met vierhonderd mensen in een kleine plastic boot.”

Zorgen voor moeder

Voordat de twee in Hengelo terechtkwamen, woonden ze in verschillende azc's. Shewit vertelt hoe hij na zeven maanden besloot om snel goed Nederlands te leren. „Eerst praatte ik alleen maar met andere Eritrese jongens. We voetbalden de hele dag. Maar ik dacht bij mezelf: straks komt mijn moeder ook naar Nederland en dan moet ik voor haar kunnen zorgen. En dat kan niet als ik geen Nederlands kan praten.”

Inmiddels woont Shewit ruim een jaar in Hengelo. „Mama woont nu bij mij. Ik ben heel blij”, zegt hij. „Zij kan straks mee naar het ontmoetingscentrum. Daar kan ze de taal leren en met andere mensen praten. Want we gaan ook mensen van de kerk en uit de buurt uitnodigen.”

2. Input vanuit gesprekken

Naam/tel.nr.: Shewit Tekle Koden / 06-85194596.

Leeftijd: 19 (geboren 26 mei 1999), **Land/Taal:** Eritrea/Tigrinia, nu in NL

Adres: Debussystraat 6-1, Hengelo (woont met moeder), **Hobby's/beroep:** Hij gaat naar school, loopt stage bij een basisschool (groep 8) en werkt bij de Action in Hengelo en het restaurant de Beiaard in Enschede.

Shewit was nog maar 17 toen hij ruim twee jaar geleden vluchtte uit Eritrea, het land dat ook wel het Noord-Korea van Afrika wordt genoemd. "Het regiem is streng. Het leven is er gevaarlijk. De mensen daar zijn arm en bang", vertelt hij. "Hoe erg het daar is het, merkte ik pas toen ik in Nederland was. Hier kun je gewoon kiezen welke opleiding je wilt volgen en welk werk je wilt gaan doen. Je mag gewoon zeggen wat je denkt. In Eritrea ga je daarvoor de gevangenis in." Voordat de twee in Hengelo terechtkwamen, woonden ze in verschillende azc's. **Shewit vertelt hoe hij na zeven maanden besloot om snel goed Nederlands te leren.** *"Eerst praatte ik alleen maar met andere Eritrese jongens. We voetbalden de hele dag. Maar ik dacht bij mezelf: straks komt mijn moeder ook naar Nederland en dan moet ik voor haar kunnen zorgen. En dat kan niet als ik geen Nederlands kan praten."*

Shewit behoort tot de groep van dertig Eritreeërs die in Hengelo wonen. Het zijn voornamelijk jonge mannen en enkele jonge vrouwen die gevlucht zijn voor het dictatoriale bewind in Eritrea. De meesten hebben grote moeite om te wennen aan de Nederlandse cultuur. Ze spreken de taal nog niet, hebben weinig levenservaring en missen hun familie. Een nieuw initiatief van de gemeente Hengelo moet daar verandering in brengen. De JP van den Bent stichting is ingehuurd om de Eritrese jongeren individueel te ondersteunen. Bovendien komt er een ontmoetingscentrum.

- J.P. van de Bent Stichting (begeleider Joost Leffers)
<https://www.jpvandenbent.nl/locaties/deldenerstraat-hengelo/> *(We ondersteunen mensen thuis in de omgeving van Hengelo. De ondersteuningsvraag is voor iedereen anders. Die varieert van 1 keer per week de administratie doen tot iedere dag samen de dag doornemen. We ondersteunen bij praktische zaken, zoals het huishouden, boodschappen doen en koken. Ook helpen we bij het aanbrengen van dagelijkse structuur, persoonlijke verzorging, het contact met instanties en het aangaan en onderhouden van sociale contacten.)*
- (Gemeente + Wijkkracht) Menthol. Hengelo
http://www.wijkcrachthengelo.nl/wij_bieden/menthol/ *(advies en ondersteuning op het gebied van inburgering en de maatschappelijke begeleiding van asielgerechtigde nieuwkomers. Menthol werkt samen met ruim 200 vrijwilligers die ondersteunen bij de verschillende taken en activiteiten.)*
- Beeldmateriaal: Circa 30-40 (kleine, 4x6cm) foto's uit Eritrea meegekregen → ga ik inscannen (naar Shewit sturen) en deels gebruiken voor portretfilm.

3. Eritrea

- 7 miljoen inwoners, taal = Tigrinja (+ Italiaans, + Engels)
- Sinds 1885 kolonie Italië (tot 1941). Brits protectoraat. 1950 federatie van Ethiopië (tot 1961, keizer Haili Selassie). 1962 provincie van Ethiopië. 30 jaar burgeroorlog (ELF, ELPF). Onafhankelijk sinds 1991/1993. 2000-2008 UN vredesmacht.
- Na 2008: martelingen, dwangarbeid, slavernij 400.000 mensen. schendingen van de mensenrechten. 2015 47.000 vluchtelingen naar Europa

- De inwoners van Eritrea kunnen worden verdeeld in negen volken; de Tigrinya, de Tigre, de Afar, de Saho, de Kunama, de Nara, de Bilin, de Hedareb en de Rashaida. De Tigrinya zijn qua aantal het omvangrijkst.
- In Eritrea zijn de twee overheersende godsdiensten het christendom en de islam. ongeveer 50/50
- (<https://www.mo.be/nieuws/waarom-nagenoeg-iedereen-vlucht-uit-eritrea>) Een eerste verklaring moet gezocht worden bij het Eritrese politieke systeem. Dat betreft een eenpartijstelsel, waarbij het People's Front for Democracy and Justice (PFDJ) van president Isas Afewerki sinds 1993 met ijzeren hand het land bestuurt.

4. Mendefera (voorheen Adi Ugri) is een stad in Eritrea en is de hoofdplaats van de regio Debub. Mendefera telt 25.332 inwoners (2012).

Zie ook nog:

<https://www.nu.nl/weekend/3771111/waarom-eritrese-asielzoekers-massaal-nederland-komen.html>

<https://www.vpro.nl/argos/media/afleveringen/2017/Martelkamer-Eritrea.html>